

Inazio Ugartechea Aulestiarte
Eibar, Gipuzkoa (1929-2019) Inazio Ugartechea

Aurkibidea

Biografia

Inazio
Ugartechea

Ardantza kaleko 9. zenbakian jaio zen 1929. urtean. Inazio Ugartechea Ugarteburu zuen aita; 35 urterekin gerra garaian gaisorik hil zen. Ugartechea markako armak ezagunak ziren ordurako. Armeria Eskolan burutu zituen Inaziok goi-mailako ikasketak eta aitak sortutako lantegian jardungo du baskulak egiten zuzendaritzako kide bihurtuko denera arte. Ugartechea lantegiaren hastapenei buruz dihardu eta baita bere ehizarako zaletasunaz ere.

Zintak

EIB-666

- **Proiektua:** Eibarko ondare industrialia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gaston Balerdi, Izaskun
- **Data:** 2018-01-10
- **Iraupena:** 67 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

- **Kodifikatzailea:** Gaston Balerdi, Izaskun

Pasarteak

1. Inazio Ugartechea Ugarteburu

- **Erref:** EIB-666/002
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:02:25. **Bukatu:** 00:05:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Inazio Ugartechea Ugarteburu, Inazioren aita, 35 urterekin hil zen, gaixorik. Armagina zen aita. Gerra garaian, Italiatik armak erakustetik zetorrela, Alcoy-n atxilotu zutela kontatzen du. Alicante eta Frantzia ibili ostean, Eibarrera itzuli zen eta arma-denda bat zabaltzen zuen baina handik gutxira zendu zen. [Gaztelaraz kontatzen du]

2. Jardinetako eskolatik "Maestro Industrial" izatera bitarteko ikasketa garaia

- **Erref:** EIB-666/004
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:05:53. **Bukatu:** 00:07:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Lehen eskola urteak Jardinetako ikastetxean igaro zituen; handik Isasi kaleko Sagrado Corazón ikastetxera pasako da eta goi-mailako ikasketak Armeria Eskolan burutu zituen. "Maestro industrial" titulua lortu zuen lau urteren buruan. Aitaren fabrika hasiko da lanean, eskopeta baskulak egiten.

3. Bittor Sarasketarekin ikasi zuen aitzak ofizioa

- **Erref:** EIB-666/005
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:07:24. **Bukatu:** 00:09:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

"Armas Ugartechea" Inazioren aitak (Inazio Ugartechea Ugarteburu, 1899-1937) sortu zuen 1922. urtean. Bittor Sarasketa armagin ezagunarekin ikasi zuen ofizioa. Garai hartan, aprendizak armaginen etxeetan apopilo egoten zirela kontatzen du Inaziok. Hiru urteren buruan ikasi zuen ofizioa eta "2 de Mayo" kalean ireki zuen lehenengo tailerra.

4. "Armas Ugartechea" lantegiaren hastapenak

- **Erref:** EIB-666/006
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:09:35. **Bukatu:** 00:12:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Inazio Ugartechea Ugarteburuk, hiztunaren aitak, Madrilén egin zuen soldadutza eta han zegoen bitartean arma-denda bat zabaldu zuen koronel batekin batera. Eibarrera itzuli zenean, "2 de Mayo" kalean ireki zuen arma fabrika 2 behargin zituelarik: Markos Amutxastegi izan zen lehenengoa, bizitza osoan tailerrean enkargatu moduan jardun zuen behargina, alegia. Bidebarrieta kalean kokatu zen lantegia geroago; kokapenaz hitz egiten du.</p>

5. Bidebarrieta kaleko eraikinaren deskribapena

- **Erref:** EIB-666/007
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:12:28. **Bukatu:** 00:13:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

<p>Hiru pisuko eraikina zen. Beheko solairuan, piezak iluntzeko tratamendua (pabonua edo paboia) eta tenplea zeuden. Lehenengo solairuan bulegoa zegoen eta, Bidebarrieta kalera begiratzen zuen aldean, 15 langile inguruk jarduten zutela kontatzen du.</p>

6. Aitak erregistratu zuen Espainiako lehenengo eskopeta gainjarria

- **Erref:** EIB-666/008
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:13:45. **Bukatu:** 00:16:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

<p>Bidebarrieta kaleko tailerra San Agustin kalera lekualdatu zuten urteetara. Julio Anituarekin batera sortutako lan-sozietatea abiaraziko dute bertan. Eskopeta baskula eta kanoia mekanizatzen hasi ziren lehenengoz. Garai hartakoa da Espainia osoa lehenengoz ekoitzi zen eskopeta gainjarriaren sorrera</p>

7. Armak saltzera autoz atzerrira

- **Erref:** EIB-666/010
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:16:48. **Bukatu:** 00:18:10

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Alemaniatik ekarri zuen aitak eskopeta gainjarria ekoizteko ideia. Eskopetak saltzeko helburuarekin, sarri bidaiatzen zuen aitak atzerrira. Auto amerikarra zuela kontatzen du.

8. Modelo desberdinak kopiaitzeko eragozpenik ez

- **Erref:** EIB-666/011
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:18:10. **Bukatu:** 00:20:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Armak kopiaitzeko eragozpenik ez zen egoten. Atzerrian ikusten zituen modelo desberdinak ekoiztea librea zen. Izena zen patente batek babesten zuena, kopia ezin zitekeen gauza bakarra, alegia.

9. "Banco de pruebas" eko ziurtagiria nahitaezkoa

- **Erref:** EIB-666/012
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:20:31. **Bukatu:** 00:22:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

"Banco de pruebas"-era (saiakuntza-bankua) eraman behar izaten zituzten ekoizten ziren arma guztiak. Ekoizpenaren kalitatea bermatzeko, froga desberdinak pasa ostean, ziurtagiri bat jasotzen zuten arma bakoitzeko. Ziurtagiririk gabe, ezin zitekeen arma hura saldu.

10. Ikasketak amaitu eta aitaren lantegira lanera

- **Erref:** EIB-666/014
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:23:47. **Bukatu:** 00:24:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Aitaren heriotzaren ostean, Inazioren osaba batek hartu zuen tailerraren gidaritza. Armeria Eskolan goi mailako ikasketak amaituta hasi zen Inazio aitak sortutako tailerrean lanean. Baskulak egiten zituen hasieran, gainontzeko beharginek bezala.

11. Baskula bat ekoizteko prozesua

- **Erref:** EIB-666/015
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:24:46. **Bukatu:** 00:26:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Baskula bat ekoizteko prozesuari buruzko azalpenak ematen ditu. 100 operazio desberdin baino gehiago daramatza baskula bakoitzak.

12. Txontara lekualdaketa

- **Erref:** EIB-666/017
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:28:06. **Bukatu:** 00:30:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Grabatua ez beste lan guztiak probatu zituen aitak sortutako arma-fabrikan. 1957. urtean Txontara (Eibarko auzoa) lekualdatu zen lantegia. 100 behargin inguru zituen orduan. Armaren elementu guztiak ekoizten zituzten bertan, beste lantegi batzuen partaidetza beharrik gabe. Alderantziz, beste tailer batzuei saltzeko piezak ere ekoizten zituzten.

13. 200.000 eskopeta urtean Amerika eta Europa osoan zehar saltzeko

- **Erref:** EIB-666/019
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:31:10. **Bukatu:** 00:32:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

200.000 eskopeta inguru ekoizten zituzten urtean. 90. hamarkadatik aurrera zenbakitzea aldatu egin zen eta ekoiztiko eskopeta kopurua jakitea zailagoa dela kontatzen du Maritxuk (lantegiko administratzailea gaur egun). Estatuan saltzeaz gainera, EE.BB. eta Erresuma Batua izan ziren bezero garrantzitsuenak. Europa osoan zehar saldu dituzte Ugartechea markako eskopetak.

14. Kalitateari lehentasuna

- **Erref:** EIB-666/020
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:32:53. **Bukatu:** 00:34:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Sarasqueta, AYA eta Ugartecheak lehentasuna kalitateari ematen zioten bezala, bazegoen lehentasuna prezioari ematen zion beste armaginik ere. Desberdintasun nagusia piezen arteko ahokaduran egongo da, eskuz egiten den lanean azken batean.

15. Neurritza egindako eskopetak

- **Erref:** EIB-666/023
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:39:28. **Bukatu:** 00:40:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Eskopeta modelo desberdin bat aukeratzeaz gain, bezeroaren ezaugarri fisikoak hartu behar izaten ziren kontutan. Neurritza egindako eskopetak izaten ziren asko

16. Eskopeta kaxen ekoizpenari buruzko azalpenak

- **Erref:** EIB-666/025
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:42:28. **Bukatu:** 00:44:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Kaxak egiteko intxaurrondoa erabiltzen zen normalean; gogorra eta ona da egur mota hau. Pagoa erabiltzen duenik ere badago nahiz eta bakar batzuk izan. Hemen inguruko intxaurrak erabiltzen zituzten; hala ere, egurrik onena Esmirnatik (Turkia) ekarritakoa zela kontatzen du.

17. Emakumeek kaxak "pikatzen" jarduten zuten lantegian

- **Erref:** EIB-666/028
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:47:39. **Bukatu:** 00:48:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Emakume gutxi zegoen lantegian. Eskopeta kaxak "pikatzen" (apaingarri gisa egiten diren gurutzatutako arrastoak) jarduten zuten normalean. Zer eta zertarako den azaltzen du.

18. Ehiztari bikaina izan zen

- **Erref:** EIB-666/032
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:52:46. **Bukatu:** 00:55:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Ehiztari bikaina izan da Inazio, sari garrantzitsu asko irabazi izan ditu. Munduko txapeldunari irabazi ziola kontatzen du.

19. Bezero ezagun asko

- **Erref:** EIB-666/034
- **Iraupena:** 0:10:10. **Hasi:** 00:56:50. **Bukatu:** 01:07:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Bezero ezagun asko izan dituzte. Horien artea, Franco. Haren eskopeta guztiak Ugartechea markakoak ziren, esku artean lehertu zitzaiona izan ezik. Anekdota hura kontatzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-06

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com